

Evaluation of Karşıyaka District Green Areas with the User Profile

Karşıyaka İlçesi Yeşil Alanlarının Kullanıcı Profili ile Birlikte Değerlendirilmesi

Ahsen ZAMANIS

Arı Şehircilik İnşaat ve Danışmanlık Ltd. Şti.,
Trabzon, Türkiye

İrem AYHAN SELÇUK²

Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi,
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İzmir, Türkiye

Neslihan KARATAŞ³

Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi,
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İzmir, Türkiye

Geliş Tarihi/ Received 03.04.2023

Kabul Tarihi/ Accepted 14.02.2024

Yayın Tarihi/ Publication Date 31.03.2024

Sorumlu Yazar/Corresponding author:

Ahsen ZAMANIS

E-mail: ahsenzamanis@gmail.com

Cite this article: Zamanis, A., Ayhan Selçuk, İ. & Karataş, N. (2024). Evaluation of Karşıyaka District Green Areas with the User Profile. *PLANARCH - Design and Planning Research*, 8(1), 93-102. DOI: 10.54864/planarch.1456625.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International License.

ABSTRACT

Cities exist together with the natural and physical environment and experience a rapid change process with urbanization. Open-green spaces have a wide range of positive effects on the city and its inhabitants in terms of social, physical, economic and ecological perspectives. In addition, it is one of the most important indicators that determine livable cities. Cities with this structure within the scope of open green spaces stand out as places where the relationship between human and nature is in balance and which has great importance in terms of urban living conditions. In the context of the nature of open green spaces; The variety of activities, the location of the green area and the accessibility features are effective in determining the satisfaction levels of the users. This study was conducted to evaluate the quantity and quality, gradation, adequacy and accessibility levels of the green areas in Karşıyaka district of İzmir province, and the satisfaction of the user profile around these green areas. The survey results were evaluated within the framework of the user profile of each park. In the survey results, it was seen that the density and quality of the green areas in the park areas affect the satisfaction levels of the users about the park area and its surroundings.

Keywords: Urban green spaces, user profile, Karşıyaka, Olof palme park, Cumhuriyet Park

ÖZ

Kentler, doğal ve fiziksel çevre ile birlikte var olup, kentleşme ile birlikte hızlı bir değişim süreci yaşamaktadır. Açık-yeşil alanlar kente ve kentliye yönelik sosyal, fiziksel, ekonomik ve ekolojik perspektifte çok çeşitli olumlu etkilere sahip olmakla birlikte; yaşanabilir kentleri belirleyen en önemli göstergelerden biridir. Açık yeşil alanlar açısından avantajlı olan kentler, insan ile doğa arasındaki ilişkinin dengede olduğu ve kentsel yaşam şartları açısından büyük öneme sahip olan mekânlar olarak öne çıkmaktadır. Açık yeşil alanların niteliği bağlamında; aktivite çeşitliliği, yeşil alanın konumu ve erişilebilirlik özellikleri kullanıcıların memnuniyet düzeylerini belirlemede etkili olmaktadır. Bu çalışma, İzmir ili Karşıyaka ilçesindeki yeşil alanların nicelik ve nitelikleri, kademelenmesi, yeterlilik ve erişilebilirlik düzeyleri, bu yeşil alanlar çevresindeki kullanıcı profiline memnuniyetini değerlendirmek amacıyla yapılmış olup Olof Palme, Gençlik ve Cumhuriyet parklarındaki 100 kullanıcı ile anket çalışması gerçekleştirilmiş, anket sonuçları her parkın kullanıcı profili çerçevesinde değerlendirilmiştir. Anket sonuçlarında park alanlarındaki yeşil alanların yoğunluğu ve niteliğinin kullanıcıların park alanı ve çevresi ile ilgili memnuniyet düzeylerini etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kentsel yeşil alanlar, kullanıcı profili, Karşıyaka, Olof Palme Parkı Cumhuriyet parkı

Giriş

Kentsel yeşil alanlar, kent içinde yer alan mimari öğelerin dışında kalan boşlukları birleştiren ve kentin gelişim yönlerini kontrol altında tutarak kentin bütünlüğünü sağlayan alanlardır. Başka bir ifade ile kentsel yeşil alanlar, yollar, binalar ve açık alanlar gibi farklı kent dokularını birbirine bağlayarak kenti şekillendiren çok yönlü ve sürdürülebilir sistemler bütünüdür (A. Gül & V. Küçük, 2001). Kent içerisindeki yeşil alanlar, ekolojik, fiziksel, rekreasyonel ve toplumsal işlevleri aracılığı ile kent yaşamına farklı düzeylerde katkılar sağlamakta ve kentsel yaşam kalitesinin arttırılmasında önemli bir rolü bulunmaktadır. Aktif yeşil alanlar kapsamında ele alınan parklar, kentin fiziki, sosyal, ekonomik yapısı ile yaşanabilirliği, kent estetiği ve rekreasyonu gibi pek çok boyutta kent üzerinde etkileri bulunan açık ve yeşil alan sistemi bileşenleridir (Aksoy, 2011; Akpınar, 2011).

Menteşe (2018) Bilecik için gerçekleştirdiği çalışmasında yeşil alanların ekolojik yararlarına ilişkin şehrin bakış açısını, farkındalıklarını ve kentsel yeşil alanları kullanım amaçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir çalışma gerçekleştirmiştir. Yeşil alanlar kentsel çevrelerde, kullanıcı ihtiyaçlarına ve beklentilerine cevap verme düzeyleri, kentsel sistem içerisindeki işlevi ve konumu açısından kent yaşamını farklı ölçülerde etkilemektedir. Yeşil alanlar yakın çevreleri ile kurduğu işlevsel ilişkilerin yanında mekânsal ilişkileri çerçevesinde de çevresel kaliteyi olumlu yönde etkilemektedir (Dunnet, 2002). Tolunay vd. (2019) doğayla yakınlaşmayı; insanların ruhsal doyuma ulaşmalarında en temel etkenlerden biri olarak tarif ettiği çalışmalarında; parklar ve yeşil alanların doğayla yakınlaşma imkânı bulamayan insanların yaşadıkları çevreyi doğal hale getirmeye çalışmalarının bir sonucu olduğunu ifade etmişlerdir. Düzgüneş & Bezirkan (2020) sosyal, kültürel ve ekonomik katkıları dışında rekreasyonel alanların kentliye sunduğu yaşam kalitesini artırıcı etkisinden de bahsetmişlerdir. Koramaz & Türkoğlu (2014) İstanbul için gerçekleştirdikleri çalışmalarında; kentsel çevrenin mekânsal ve işlevsel bileşenlerinden biri olan yeşil alanların yönetimlerce tüm kent halkına sunulması gereken bir hizmet olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte Uygur & Özkan (2022) şehir planlama kapsamında, açık alanların rekreasyonel imkanlar sunuyor olmasının yanısıra; çevre kirliliğinin engellenmesi ve rahatsız edici bir kent görünümünün oluşmaması anlamında da faydaları olduğunu ifade etmiştir. Demircan & Başgün (2022) yeşil alanların günümüzde giderek azaldığına vurgu yaptıkları çalışmalarında; “Avrupa Yeşil Başkent Ödülü” politikasının önemini vurgulamış olup; Açar & Karahan (2023) farklı bir bakış açısından son dönemde yaşanan Covid-19 süreci ile Yeşil Mimari'nin ilişkisine dikkat çeken bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Karaosman vd. (2023) iklim değişikliğini ele aldıkları çalışmalarında açık alanların iklim üzerinde yarattığı olumlu etkilere değinmiştir.

Yeşil alan çevresine ait özellikler, söz konusu olan yeşil alanın sosyal ve yapısal özellikleri ile potansiyel kullanıcıların sosyo-ekonomik özellikleri yeşil alan kullanımı seviyesinde önemli bir belirleyici unsur olmaktadır. Yeşil alan çevresine ait özellikler, yeşil alanın yakın çevresi ile ilişkisi ve erişilebilirliği gibi hususları barındırmaktadır. Yeşil alanın yapısal özellikleri kapsamında yeşil alanın büyüklüğü, estetik ve fiziksel özellikleri, aktivite olanakları; sosyal özellikleri içeriğinde de yeşil alan kullanıcıları ile ilgili konular incelenmektedir. Yeşil alan kullanımında önemli bir belirleyici olan sosyo-ekonomik özellikler ise kullanıcı eğilimlerine ilişkin düzenlemelerin yapılması bakımından önem taşımaktadır (Bedimo-Rung, 2005 & Godbey, 2005).

Kentsel doku içerisinde yeşil alan standartlarının belirlenmesinde dikkate alınan kriterler genel olarak; gereksinimler, nüfus, kentlerin karakteri ve kullanım yoğunluğu olarak ele alınmaktadır. Açık-yeşil alan standardı, genelde kişi başına düşen açık-yeşil alanların m² miktarı olarak yani; kent üzerindeki yeşil doku barındıran alanların tümünün, kentin genel nüfusuna bölünmesi biçiminde ifade edilmektedir (Gül & Küçük, 2001). Türkiye’de açık yeşil alan standartları, ilk olarak 1933-1936 yılları arasında geçerli olan 2290 sayılı Belediye ve Yapı Yolları Kanunu’nda yer almış ve kişi başına önerilen yeşil alan miktarı 4 m² olarak belirlenmiştir. 1956 yılında yayınlanan 6785 sayılı İmar Kanunu’nda geçerli olan 7 m²/kişi yeşil alan standardı, 1985’te yayınlanan İmar Kanunu’nda da korunmuştur (Aksoy, 2014). Belediye ve mücavir alan dışındaki plan alanlarında ise, kişi başına düşen yeşil alan miktarı 14 m² olarak belirlenmiştir. 1999 tarihinde yayınlanan 23804 sayılı “İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik

Yapılması Hakkında Yönetmelik ile 7 m²/kişi olan yeşil alan standardı 10 m²/kişi’ye çıkarılmıştır. 14 Haziran 2014 tarih ve 29030 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği’nde de bu oran 10m² olarak belirlenmiştir.

Açık-yeşil alanların büyüklüklerine göre üstlendikleri işlevler de farklılık göstermektedir. Kentsel açık ve yeşil alanlar farklı fonksiyonları, etkinlikleri ve hizmet verdikleri kent birimlerine göre konut düzeyinde yeşil alanlar, komşuluk düzeyinde yeşil alanlar, mahalle düzeyinde yeşil alanlar ve kent düzeyinde yeşil alanlar olmak üzere 4 grup altında sınıflandırılmaktadır (Yıldızcı, 1982). Konut düzeyinde yeşil alanlar, konutların ön, yan ve arka bahçeleri, çatı bahçeleri, teras ve balkonları bu birim içinde değerlendirilip, en küçük yeşil alan birimini oluşturmaktadır. Komşuluk düzeyinde yeşil alanlar ise çocuk bahçeleri, toplu konut bahçeleri, oyun alanları ve spor alanları düzeyindeki yeşil alanları oluşturmaktadır. Mahalle-Semt düzeyinde yeşil alanlar, üç komşuluk ünitesi kapasitesine sahip kent birimi olup; mahalle parkları, çocuk bahçeleri, okul bahçeleri, oyun alanları ve spor alanlarından oluşmaktadır. Kent düzeyinde yeşil alanlar, bir kent halkının tamamına hizmet verebilecek işleve ve büyüklüğe sahip, kent içinde bulunan yollar, bulvar, refüjler, yaya yolları, koruluklar, yeşil kuşak ve mezarlıklar, kent ormanları, kent parkları, spor kompleksleri, rekreasyonel alanlar, sergi ve fuar alanları, botanik bahçeleri, hayvanat bahçeleri kent düzeyindeki yeşil alanlardan sayılabilmektedir.

Hızla artan kentleşme hareketi 20. yy süresince dünya üzerinde yaşanan en önemli değişimlerden biri olup toplumsal gelişme göstergesi olarak tanımlanmaktadır. Kentleşme ile birlikte kent nüfusunun da artması ile sosyal, ekonomik ve kültürel koşullar sonucu günümüz kentlerinde, özellikle kent merkezindeki yapılaşma ile açık-yeşil alanların yatay ve dikey yönde giderek azaldığı görülmektedir. Bu durum, insanları doğal ortamdan uzaklaştırmakta, fiziksel ve zihinsel açıdan olumsuz etkilemekte, kentsel alanları monotonlaştırıp, yaşam kalitesini düşürmektedir.

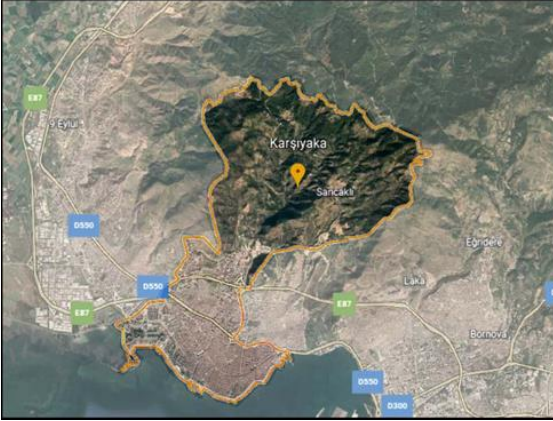
Yaşamı fiziksel ve psikolojik anlamda daha rahat kılabilmek ve gereksinimler doğrultusunda uygun ortamlar oluşturmak için, kullanıcıların fiziksel, psikolojik ve sosyal yapısından kaynaklanan ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmak ve açık mekânlardan oluşan çevreyi bu ihtiyaçlara göre şekillendirmek gereklidir (Aksoy, 2008). Kentte, parklardaki yeşil alanlar, donatı elemanları, aktivite çeşitliliği, parkın bulunduğu konum ve erişilebilirlik özellikleri kullanıcıların memnuniyet düzeylerini belirlemede etkili unsur olmaktadır. Şimşek & Güngör (2022) Gaziantep/Şahinbey için gerçekleştirmiş oldukları çalışmalarında mevcut yeşil alanların, kentte yaşayan nüfusa göre yeterliliği incelerken; ulaşılabilirlik durumunu belirlenmeye yönelik de araştırmalarda bulunmuşlardır. Bu kapsamda ArcGIS kullanılarak mekânsal analizler ve ulaşılabilirlik durumuna ilişkin analizler gerçekleştirilmiştir. Mahalle bazında yeşil alan yeterlilik durumu da çalışma kapsamında tablolaştırılmıştır.

Bu çalışmada; İzmir ili Karşıyaka ilçesinin yeşil alanlarının nicelik ve nitelikleri, kademelenmesi, yeterlilik ve erişilebilirlik düzeylerinin yeşil alanlar çevresindeki kullanıcı profili ile birlikte sosyal, çevresel, fiziksel etkenler dikkate alınarak incelenmesi ve yeşil alan gereksinimi kapsamında kullanıcı memnuniyet düzeyini incelemek üzere Olof Palme Parkı, Gençlik Parkı ve Cumhuriyet Parkı’nda yapılan anket çalışması değerlendirilmektedir. Araştırmada pasif yeşil alanlar değerlendirilmemiştir.

Materyal ve Yöntem

Çalışmanın ana materyalini İzmir ili Karşıyaka ilçesindeki açık

yeşil alanlar ve alt ölçekte Olof Palme Parkı, Gençlik Parkı ve Cumhuriyet Parkı oluşturmaktadır. Artan kent nüfusuna bağlı olarak yapılaşmanın arttığı kentlerde, açık yeşil alanların yeterlilikleri, kullanım koşulları önem kazanmaktadır. Bu nedenle Karşıyaka İlçesi'nin seçilmesinin nedeni; İzmir İli'nde yeşil alan zenginliği en fazla olan ilçe olmasıdır (Şekil 1). Karşıyaka İlçesi'nde sahil kesiminin yeşil alan kullanımı açısından avantaj sahibi mahallelerinin yanında, kıyı şeridinden uzaklaştıkça yeşil alanların yoğun ve düzensiz yapılaşma ile birlikte eşit oranda bir dağılım göstermediği, bu mahallere düşen yeşil alanların yeterlilik oranına sahip olmadığı ve bunun artırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Şekil 1. Karşıyaka ilçesinin konumu

Alt ölçekte incelenen parkların seçilmesindeki etkenlerden biri; en fazla yeşil alan miktarına sahip olan Atakent Mahallesi'ndeki Olof Palme Parkı (Şekil 2), kişi başına düşen yeşil alan miktarı en az olan Dedebaşı Mahallesi'ndeki Gençlik Parkı (Şekil 3) ve yetersiz yeşil alana sahip olmasının yanında sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik faktörlerden dolayı Cumhuriyet Mahallesi'ndeki Cumhuriyet Mahalle Parkı (Resim 4) olmasıdır.

Şekil 2. Olof Palme Parkı'na ait görseller

Şekil 3. Gençlik Parkı'na ait görseller

Şekil 4. Cumhuriyet Mahallesi Parkı'na ait görseller

Şekil 5. Olof Palme Parkı, Gençlik Parkı ve Cumhuriyet Parklarının çevresine göre konumu

Çalışma alanı olarak seçilen parkların, yakın çevresinde yer alan donatılar ve parkların çevresine göre konumu tespit edilmiştir (Şekil 5). Çalışmanın başlangıcı açık yeşil alanlarla ilgili literatür taraması yapılarak gerçekleştirilmiştir. Açık yeşil alanlar ile ilgili kavramlar, yeşil alanların analizi için uygulanan yöntemler ve standartlar araştırılmıştır. İzmir Karşıyaka Belediyesi ve TÜİK'ten elde edilen veriler ile, mevcut yeşil alanlar ve planlanmış fakat mevcut olmayan yeşil alanlar ile ilgili bilgiler elde edilmiştir. Açık yeşil alanlar nitelik olarak; çocuk oyun alanı, park, spor alanı ve rekreasyon alanı olarak ele alınmıştır. Bu sınıflandırma kapsamında, 26 mahalle ünitesinin mevcut açık yeşil alan varlığı, kişi başına düşen değerler açısından irdelenerek, açık-yeşil alan kullanımının mekânsal dağılımı ve gerçekleştirme düzeyi belirlenmiştir. Çalışmada, toplam açık ve yeşil alanların kişi başına düşen miktarını elde edebilmek için Karşıyaka Belediyesi'nden alınan veriler derlenerek kentin toplam nüfusuna oranlanmıştır.

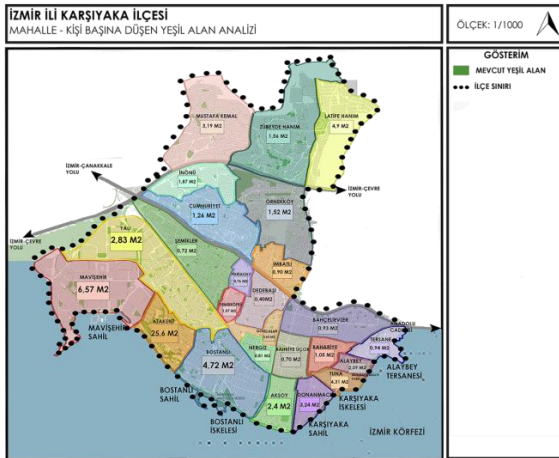
Çalışma kapsamında belirtildiği gibi mevcut durumla birlikte, Karşıyaka'da gelecekte yapılması planlanan açık yeşil alanların tamamlanması ile birlikte, yeşil alanların mahalle sınırlarına göre dağılışı, yeşil alan miktarı ve yeşil alan açığı tespit edilmiştir. Sayısal verilerdeki mevcut açık yeşil alanlara, planlanan açık yeşil alanların da eklenmesi ile ilçenin nüfusu göz önünde bulundurularak kişi başına düşen açık yeşil alan miktarları hesaplanmıştır. Mevcut açık yeşil alanların dışında kalan, yapılması planlanan açık yeşil alanlar da çalışmaya eklenerek, yakın gelecekteki yeşil alan yeterliliğinin hesaplanarak tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Bu çalışmada Karşıyaka ilçesindeki yeşil alanlarda kullanıcı profili değerlendirme ölçütlerinin, tercih ve memnuniyet düzeyleri ile birlikte değerlendirilip ele alınması amacı ile seçilen Olof Palme Parkı, Gençlik Parkı ve Cumhuriyet Parkı'nın kullanıcıları ile yeşil alan gereksinim ve kullanımını saptamak için anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda parklardaki ve yakın çevredeki mahalle sakinleri ile görüşülmüştür. Anket araştırması için seçilen mahalle ve parklar, sosyoekonomik, kültürel özellikler bakımından farklılıklar taşıyan kullanıcı profili içermesi hedeflenmiştir. Anket formu, katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini (cinsiyet, yaş) belirleyen 3 soru; parkı kullanım alışkanlıklarını belirlemek amacı ile parkı tercih etme nedenleri, parkta yaptığı aktiviteleri, parkı kullanım sıklığı, park ile ilgili görüşleri, parktan beklentileri ile ilgili 9 soru olmak üzere toplam 12 sorudan oluşmaktadır.

Çalışma rastlantısal olarak seçilen 100 kişiye anket çalışması uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Anket uygulamaları katılımcılardan anket katılım onamı alınarak gerçekleştirilmiştir. Anket sonuçları Microsoft Excel programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Sonuçlar kullanıcılar ile görüşüldükten sonra yüzdeler hesaplama yöntemi ile tespit edilmiştir. Çalışmanın kapsayıcılığı açısından; her parkta, her yaş grubundan kullanıcı ile görüşülebilmesi için örneklem birimlerinin farklı yaş gruplarından olmasına dikkat edilmiştir. Anket çalışması kullanıcılar ile birebir görüşmeler yolu ile uygulanmıştır. Çalışma yönteminin geliştirilmesinde Olgun, Kahraman & Karakuş (2022), Beyli & Yeşil

Mahalle Adı	Toplam Yeşil Alan Büyüklüğü (m ²)	Mahalle Nüfusu (Kişi)	Kişi Başına Düşen Yeşil Alan (m ² /kişi)
Bostanlı	152.952	32.405	4,72
Atakent	149.261	5830	25,6
Mavişehir	92.576	14.090	6,57
Aksoy	28.823	12.009	2,4
Donanmacı	36.278	11.196	3,24
Tuna	25.367	5885	4,31
Tersane	6509	6924	0,94
Yalı	108.970	38.403	2,83
Alaybey	19.151	7394	2,59
Şemikler	20.132	27.961	0,72
Demirköprü	7098	6633	1,07
Fikri Altay	6079	7998	0,76
Dedebaşı	7881	19.702	0,40
Goncalar	5779	9631	0,60
Nergiz	6792	8385	0,81
Bahçelievler	25.029	26.912	0,93
Bahriye Üçok	9149	13.070	0,70
Bahariye	13.520	12.876	1,05
Cumhuriyet	17.744	14.082	1,26
İmbatlı	6086	6762	0,90
Örnekköy	34.479	22.683	1,52
İnönü	15.392	8231	1,87
Mustafa Kemal	33.141	10.389	3,19
Zübeyde Hanım	27.171	17.417	1,56
Latife Hanım	10.339	2110	4,90

*Kaynak: Çalışma kapsamında yazar tarafından oluşturulmuştur, 2023

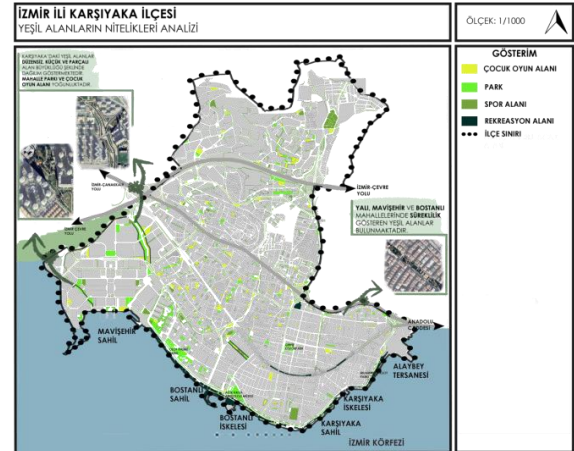
Şekil 7. Mahallelere göre kişi başına düşen mevcut açık yeşil alan dağılımı (m²)

Karşıyaka'daki yeşil alanlarda kademelenme ilkesi, farklı ölçekteki açık yeşil alan kullanımlarının kentsel mekân içinde dengeli dağılımını sağlamak amacı ile incelenmiştir. Komşuluk ünitesi ölçeği 10.000 m² alanı, mahalle parkı ölçeği 10.001-40.000 m² alanı, semt parkı ölçeği 40.001-200.000 m² alanı, kent parkı ölçeğinin 200.001-500.000 m² alanı kapladığı belirlenmiştir. Konut düzeyinde yeşil alanlar, yeşil alanların en küçük birimini oluşturup, tek veya çok katlı konutların bahçeleri, bu birim içinde değerlendirilmiştir. Komşuluk ünitesi düzeyindeki yeşil alanları çocuk bahçeleri, spor ve oyun alanları ve toplu konut bahçeleri kapsamaktadır. Mahalle-semt düzeyindeki yeşil alanlar içerisinde mahalle parkları, spor alanları ve okul bahçeleri incelenmiştir. Kent düzeyindeki yeşil alanlar da kent parkları, spor kompleksleri, rekreasyonel alanlar, hayvanat bahçeleri, botanik bahçeleri

kapsamında değerlendirilmiştir.

Komşuluk ünitesi, mahalle ölçeği ve semt ölçeği niteliğindeki yeşil alanların yoğun olarak bulunduğu görülmektedir. Komşuluk ünitesi parklarının Latife Hanım, Zübeyde Hanım ve Mustafa Kemal Mahallesi'nde yoğunlaştığı belirlenmiştir. Mahalle parklarının Mavişehir, Yalı ve Atakent Mahallesi'nde sık olarak görüldüğü, kent parkı olarak yalnızca sahil şeridi olan rekreasyon alanının bulunduğu, ilçede bölge parkı bulunmadığı tespit edilmiştir.

Çalışma alanındaki yeşil alanlar niteliklerine göre çocuk oyun alanı, park, spor alanı ve rekreasyon alanı olarak sınıflandırılmıştır. Sahil şeridini içinde bulundurması nedeni ile birçok yeşil alan aktivitesine olanak sağlayan Mavişehir, Bostanlı, Atakent ve Yalı mahallelerinin en fazla park nitelikli yeşil alana sahip olduğu tespit edilmiştir (Şekil 8). Rekreatif faaliyetlerin en yoğun görüldüğü bölge kıyı şeridinin bulunduğu Karşıyaka-Bostanlı sahil alanıdır. İlçenin güneyinde bulunan Fikri Altay, Demirköprü ve Şemikler Mahallesi'nin en fazla çocuk oyun alanı niteliğindeki yeşil alana sahip olduğu görülmektedir. İlçenin güneydoğusunda bulunan Donanmacı, Alaybey, Tersane, Bahariye ve Bahçelievler mahallelerinin en az açık yeşil alana sahip olduğu tespit edilmiştir. Gecekondu bölgesinin yoğun olarak bulunduğu Cumhuriyet Mahallesi, kentsel dönüşüm alanı olan Örnekköy Mahallesi donatı-yeşil alan ilişkisinin en zayıf olduğu mahalle konumundadır.

Şekil 8. Açık yeşil alanların niteliklerine göre dağılımı

Karşıyaka ilçesinde yeşil alanların düzensiz bir dağılımı gösterdiği, mahalle parkı, park ve çocuk oyun alanlarının yoğunlukta olduğu, küçük ve parçalı yapıya sahip yeşil alanlar olduğu görülmektedir. Girne Bulvarı üzerinde bulunan ve ticari yapıların yoğun olduğu aksa cephesi olan Nergiz, Bahriye Üçok ve Bahariye mahallelerinin en az yeşil alana sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anket Formunun Kapsamının Belirlenmesi ve Verilerin Toplanması

İzmir ili Karşıyaka ilçesi açık yeşil alanların kullanım düzeyleri, yeşil alanlardan memnuniyet düzeylerinin kullanıcı profili ile birlikte değerlendirilmesi için Atakent Mahallesi'nde Olof Palme Parkı, Dedebaşı Mahallesi'nde Gençlik Parkı, Cumhuriyet Mahallesi'nde Cumhuriyet Mahalle Parkı seçilmiştir.

Kullanıcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Atakent Mahallesi Olof Palme Parkı çevresinde 39 kişi ile görüşülmüştür. Ankete katılan kullanıcıların %51 oranında kadın,

%49 oranında erkek kullanımdan oluşmaktadır. %28'i 18-24 yaş, %37'si 25-34 yaş, %16'sı 35-44 yaş, %17'si 45-54 yaş, %2'si 55 ve üzeri yaş aralıklarında yer almaktadır. Katılımcılara konut tipi sorulduğunda mahalle sakinlerinin %95'i apartman dairesinde, %5'i müstakil konutta oturduğu tespit edilmiştir.

Dedebaşı Mahallesi Gençlik Parkı çevresinde 31 kişi ile görüşülmüştür. Ankete katılan kullanıcıların %48'i kadın, %52'si erkek kullanımdan oluşmaktadır. %14'ü 18-24 yaş, %29'u 25-34 yaş, %32'si 35-44 yaş, %22'si 45-54 yaş, %3'ü 55 ve üzeri yaş aralıklarında yer almaktadır. Katılımcılara konut tipi sorulduğunda mahalle sakinlerinin %97'si apartman dairesinde, %3'ü müstakil konutta oturduğu tespit edilmiştir.

Cumhuriyet Mahallesi Cumhuriyet Mahalle Parkı çevresinde 30 kişi ile görüşülmüştür. Ankete katılan kullanıcıların %48'i kadın, %52'si erkek kullanımdan oluşmaktadır. %9'u 18-24 yaş, %22'si 25-34 yaş, %42'si 35-44 yaş, %15'i 45-54 yaş, %12'si ise 55 ve üzeri yaş aralıklarında yer almaktadır. Mahalle sakinlerinin %60'ı apartman dairesinde, %40'ı müstakil konutta oturmaktadır.

Kullanıcıların Yeşil Alan Kullanım Özellikleri

Parkları kullananların yeşil alan aktivitelerini nerede gerçekleştirdikleri, çevredeki parkları hangi sıklıkla tercih ettikleri, çevredeki parklara dair estetik düşünceleri, parklardan beklentileri, parkların güvencikle ilişkileri, parklarda hangi aktiviteleri tercih ettikleri, çevredeki yeşil alanlardan memnuniyetleri, çevredeki yeşil alan yaşam kalitesi ilişkisini, çevre parklardan hangisini neden tercih ettiklerini açıklayan veriler olmak üzere 9 soruda toplanmıştır.

Atakent Mahallesi Olof Palme Parkı kullanıcıları yeşil alan aktivitelerini; %87'si kamuya ait parklarda, %13'ü site-konut içerisinde tercih ederken, özel işletmeli alan ve şehir dışı tercih edilmemektedir. Kullanıcılara geçen 1 yıl içinde yaşadıkları çevredeki parklara hangi sıklıkla gittikleri sorulduğunda %97'si en az haftada 1 kez, %3'ü ayda 1-5 sıklıkla gittiği tespit edilmiştir. %97'lik kısım çevrelerindeki yeşil alan erişimi avantajına sahip olup, sık sık parklarda vakit geçirdiklerini belirtmişlerdir. Kullanıcıların evlerine yürüme mesafesindeki parkların çevrenin estetik değeri ilişkisi sorulduğunda; %95'i çevrelerindeki yeşil alanların, yaşadıkları alana değer kattığını, bunun kendileri için de büyük önem taşıdığını, %5'i ise bu konuda kararsız olduğunu belirtmişlerdir.

Dedebaşı Mahallesi Gençlik Parkı kullanıcıları yeşil alan aktivitelerini; %87'si kamuya ait parklarda, %13'ü site-konut içerisinde tercih ederken, özel işletmeli alan ve şehir dışı tercih edilmemektedir. Kullanıcılara geçen 1 yıl içinde yaşadıkları çevredeki parklara hangi sıklıkla gittikleri sorulduğunda %71'i en az haftada 1 kez, %16'sı ayda 1-5 sıklıkla gittiği, %4'ü 6 ayda 1-5 kez, %9'luk kısmının ise hiç gitmediği tespit edilmiştir. %71'lik kesimdeki kullanıcılar çevrelerindeki parkların donanımsız ve küçük olsa da gittiklerini, %16 ve %4'lük kısım pandemi sebebi ile yetersiz olan yeşil alanları nadiren kullandıklarını, %9'daki kullanıcılar esnaf kesiminden olup, meslekleri nedeni ile gitmediklerini belirtmişlerdir. Kullanıcıların evlerine yürüme mesafesindeki parkların çevrenin estetik değeri ilişkisi sorulduğunda; %55'i yeşil alanların estetik değeri artırdığını, %32'si çevrelerindeki yeşil alanları yetersiz, donanımsız, bakımsız ve niteliksiz bulduğunu, %13'ü ise güvensiz ve estetik kaygı buldurmayan alanlar olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 2. Parklara Göre Yeşil Alan Aktiviteleri Geçirilen Alan Cevap Yüzdeleri			
Ankete Katılan Katılımcı Yüzdesi (%)			
Yeşil Alan Aktiviteleri Geçirilen Alan	Olof Palme Parkı	Gençlik Parkı	Cumhuriyet Parkı
Kamuya Ait Parklar	87	87	90
Site - Konut İçi Parklar	13	13	3
Özel İşletmeli Alan	0	0	4
Şehir Dışı	0	0	3

Tablo 3. Parklardaki Kullanıcıların Çevre Parklara Gitme Sıklığı Cevap Yüzdeleri			
Ankete Katılan Katılımcı Yüzdesi (%)			
Çevre Parklara Gitme Sıklığı	Olof Palme Parkı	Gençlik Parkı	Cumhuriyet Parkı
En Az Haftada 1 Kez	97	71	43
Ayda 1-5 Kez	3	16	30
6 Ayda 1-5 Kez	0	4	17
Yılda 1-5 Kez	0	0	7
Hiç	0	9	3

Cumhuriyet Mahallesi Cumhuriyet Mahalle Parkı kullanıcıları yeşil alan aktivitelerini; %90'ı kamuya ait parklarda gerçekleştirirken, %3'ü site-konut içerisinde, %3'ü şehir dışında, %4'ü ise özel işletmeli alanlarda tercih etmektedir (Tablo 2). Kullanıcılara geçen 1 yıl içinde yaşadıkları çevredeki parklara hangi sıklıkla gittikleri sorulduğunda; %43'ü en az haftada 1 gittiğini ve çevredeki yeşil alanların donanımsız olmasına rağmen kullandığını, %30'u ayda 1-5 kere gittiğini, %17'si 6 ayda 1-5 kere gittiğini ve %30-%17'lik kesimdeki kullanıcıların güvensiz-niteliksiz yeşil alanları nadiren çocuklar için kullandıklarını belirtmişlerdir (Tablo 3). Kullanıcıların kalan %7'si parkları yılda 1-5 kere kullandığı, %3'ü ise hiç gitmediği tespit edilmiştir. %7 ve %3'lük kesimdeki kullanıcılar esnaf kesiminden olup, meslekleri nedeni ile gitmediklerini belirtmişlerdir.

Kullanıcıların evlerine yürüme mesafesindeki parkların çevrenin estetik değeri ilişkisi sorulduğunda; %57'si yeşil alanların

estetik değeri artırdığını, %27'si yeşil alanların estetik değeri artırmadığını düşündüklerini ve çevredeki yeşil alanları yetersiz, donanımsız, bakımsız, niteliksiz ve güvensiz alanlar olarak bulduklarını belirtmişlerdir. Kalan %16'lık kesimin ise kararsız olduğu tespit edilmiştir.

Kullanıcıların Yeşil Alan Yaşam Kalitesi - Güvenlik Beklentisi

Atakent Mahallesi Olof Palme Parkı kullanıcılarına evlerine yürüme mesafesindeki parkların çevrenin güvenliğini etkilemesi sorulduğunda; ankete katılanların %56'sı parkların güvenliği artırdığını, %28'i kullanıcı profilinden dolayı güvenlik konusunda tereddüt ettiklerini, %16'sı ise yakın çevredeki parkların güvenliğe etki etmediğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar, yeşil alanların yaşam kaliteleri için önemi sorusuna ise %85'i "çok önemli" olduğunu ve yaşam kalitesinin yaşanılan alana ve bulunan yeşil alan miktarı-nitelikleri ile büyük ölçüde ilişkili olduğunu belirtmiştir. %15'lik kesim için ise park ve yeşil alanların yaşam kalitesi için "önemli" olduğu tespit edilmiştir.

Dedebeşi Mahallesi Gençlik Parkı kullanıcıları, evlerine yürüme mesafesindeki parkların çevrenin güvenliğini etkilemesi sorusuna %48'i parkların güvenliği artırmadığını ve bunun nedeninin yeşil alanların taşıt yoluna cephe vermesinin güvensiz alanlar yaratmakta olduğunu belirtmiştir. %17 orandaki kullanıcının kararsız olduğu, %35'lik kısmın ise parkların çevrenin güvenliğini artırdığını söylediği tespit edilmiştir. Katılımcılar, yeşil alanların yaşam kaliteleri için önemi sorusuna; %81 orandaki kullanıcı yaşam kalitesi için yeşil alanların varlığının büyük önem taşıdığını, kendi mahallelerinde de yeşil alan ihtiyacı olduğunu belirtmişlerdir. %16 orandaki kullanıcı yeşil alanların yaşam kalitesi için "önemli" olduğunu, %3 orandaki kesim ise etkisiz olduğunu söylediği tespit edilmiştir (Tablo 4).

Ankete Katılan Katılımcı Yüzdesi (%)			
Yeşil Alan-Yaşam Kalitesi İlişkisi Derecesi	Olof Palme Parkı	Gençlik Parkı	Cumhuriyet Parkı
Çok Önemli	85	81	53
Önemli	15	16	40
Etkisiz	0	3	7

Cumhuriyet Mahallesi Cumhuriyet Mahalle Parkı kullanıcıları, evlerine yürüme mesafesindeki parkların çevrenin güvenliğini etkilemesi sorusuna %50'si güvenliği artırmadığını, mahalledeki yeşil alanların kullanıcı profili çeşitliliği nedeni ile güvensiz alanlar olarak algılandığını, çocuklar için ise güvensiz ve işlevsiz olduğunu belirtmiştir. %27 orandaki kullanıcı yeşil alanların güvenliğini artırdığını, %23'ü ise kararsız olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar, yeşil alanların yaşam kaliteleri için önemi sorusuna ise %53 orandaki kullanıcı için "çok önemli" olduğu, %40'ı için "önemli" olduğu, %7'si için ise yaşam kalitesinde yeşil alanların etkisiz olarak görüldüğü tespit edilmiştir.

Kullanıcıların Yeşil Alan Memnuniyet Durumu

Atakent Mahallesi Olof Palme Parkı kullanıcılarına, yaşadıkları çevredeki park-yeşil alandan memnuniyetleri sorulduğunda; %90 orandaki kullanıcı çevredeki yeşil alanların nitelik, donanım, erişim kolaylığı yönünden memnunken, %10'u nitelik ve kullanıcı profili çeşitliliği sebebi ile kararsız kaldıklarını belirtmiştir.

Dedebeşi Mahallesi Gençlik Parkı kullanıcılarına, yaşadıkları çevredeki park-yeşil alandan memnuniyetleri sorulduğunda; katılımcıların %36'sı mahalledeki yeşil alanları küçük, donanımsız ve yetersiz buldukları için memnun olmadıklarını, %35 orandaki kullanıcı çevredeki yeşil alanlardan memnun olduklarını, %29 orandaki kesim ise kararsız olduklarını belirtmiştir.

Cumhuriyet Mahallesi Cumhuriyet Mahalle Parkı kullanıcılarına, yaşadıkları çevredeki park-yeşil alandan memnuniyetleri sorulduğunda; %27 orandaki kullanıcının memnun olduğu ve bu kesimi mahalleden uzaklaşmayan kullanıcıların oluşturduğu tespit edilmiştir. %60 orandaki kullanıcının cevabı ise yeşil alanları yetersiz, bakımsız, güvensiz alan olmaya çok açık buldukları ve bu yeşil alanlardan memnun olmadıkları şeklindedir (Tablo 5).

Ankete Katılan Katılımcı Yüzdesi (%)			
Yeşil Alan-Yaşam Kalitesi İlişkisi Derecesi	Olof Palme Parkı	Gençlik Parkı	Cumhuriyet Parkı
Memnun	90	35	27
Kararsız	10	29	13
Memnun Değil	0	36	60

Kullanıcıların Yeşil Alan Kullanımı İçin Çevre Mahalle Tercih Durumu

Kullanıcıların yaşadıkları çevredeki park ve yeşil alanlardan memnuniyet düzeyleri ve beklentileri doğrultusunda, yeşil alan kullanımı için çevre mahallelere gidip kullandıkları parkları konum olarak belirlemek, bu mahalle ve parkı seçme nedenlerini saptamak hedeflenmiştir.

Atakent Mahallesi Olof Palme Parkı kullanıcılarına, yeşil alan kullanımı için çevre mahallelerden hangi parkı kullanma sebebi sorusuna, %77 orandaki kullanıcı Bostanlı Mahallesi'ne, %18'i Mavişehir Mahallesi'ne, %3'ü Atakent Mahallesi'ne, %2'si ise Yalı Mahallesi'ne gittiği tespit edilmiştir. Ankete katılan kullanıcılar, Bostanlı, Mavişehir ve Yalı mahallelerini yeşil alan kullanımı için tercih etme nedenlerinde yakınlık, yürüyüş ve bisiklet yolu, sosyal aktivitenin daha fazla olması ve alan büyüklüğü faktörlerinin etkili olduğunu belirtmişlerdir.

Dedebeşi Mahallesi Gençlik Parkı kullanıcılarına, yeşil alan kullanımı için çevre mahallelerden hangi parkı kullanma sebebi sorusuna, %65 orandaki kullanıcı Bostanlı, %19'u Nergiz, %10'u Dedebeşi, %3'ü İmbatlı ve kalan %3 ise Mavişehir Mahallesi

grubundan kullanıcı profili olduğu, akşam saatlerinde ise genç nüfus yoğunluklu olduğu tespit edilmiştir. Park içinde çocuklar için geniş ve nitelikli oyun alanlarının bulunduğu, çocuk oyun alanı, spor alanı ve yürüyüş yolları zemininin kauçuk, yaya yollarının ise kilit parke taşları ile kaplandığı gözlemlenmektedir. Park donatı durumu incelendiğinde; park içerisinde geniş alanlarda konumlanmış, işlevsel spor ve oyun alanları yer almaktadır. Park aynı zamanda taşıt yoluna bakan kısmında kapasiteli otopark alanı bulundurmaktadır. Tüm bu nitelikli, güvenli alanlar bulundurması, donanımı güçlü, erişilebilirliği yüksek, ulaşım açısından avantajlı bir konumda yer alması gibi özellikleri ile kullanıcı beklentisini karşılamakta, memnuniyet düzeyi yüksek ve kullanım yoğunluğu fazla olan bir park olarak bulunmaktadır.

Dedebaşı Mahallesi'nde bulunan Gençlik Parkı kullanıcıları ile yapılan görüşmeler sonucu kullanıcıların yakın çevredeki yetersiz yeşil alan sorunundan memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu, mevcut yeşil alanları alansal olarak küçük ve niteliksiz buldukları, bunun sonucunda çevre mahalleleri yeşil alan kullanımı için tercih ettikleri görülmektedir. Dedebaşı Mahallesi'nin orta nüfus yoğunluğuna sahip olduğu, kişi başına düşen yeşil alan miktarının en düşük olan konut yoğunluklu bir alan olduğu, mahalle sakinlerinin orta gelir düzeyine sahip olduğu, mevcutta bulunan donanımsız ve yetersiz yeşil alanlarla birlikte kullanıcıların %36 oranı ile memnuniyetin olmadığı tespit edilmiştir. Kullanıcılara yeşil alan kullanımı için çevre mahallelerden tercihleri sorulduğunda %65 oran ile Bostanlı Mahallesi Sadi Hoşses Parkı'nı tercih ettikleri, bu mahalleyi tercih etmelerinde geniş-işlevsel alan, sahil bandı, sosyal aktivite çeşitliliği ve çocuklar için güvenli alan niteliği etkenlerinin etkili olduğu görülmektedir.

Gençlik Parkı 1523 m² alanı ile Dedebaşı Mahallesi'ndeki en donanımlı park olarak bulunmaktadır. Konut yapı adalarının içinde bulunmakta, taşıt yoluna cephesi bulunması ile de kullanıcılar tarafından güvensiz olarak görülmektedir. Park gündüz saatlerinde gözlemlendiğinde çocuk ağırlıklı olup her yaş grubundan kullanıcı profili olduğu tespit edilmiştir. Park çevresinde otopark bulunmamasıyla birlikte cep park alanlarını konut sakinleri kullanmaktadır. Park donatı durumu incelendiğinde çocuk oyun alanı içindeki donatılar bulunmakla park ve kullanıcılar için yetersiz ve donanımsız kalmaktadır. Mahalledeki yetersiz yeşil alan sorunu bulunmasının yanında Gençlik Parkı, mahalle sakinleri tarafından yoğun olarak kullanılan bir park olarak bulunmaktadır.

Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan Cumhuriyet Mahalle Parkı kullanıcıları ile yapılan görüşmeler sonucu kullanıcıların mahalledeki yeşil alanların niteliksiz, donanımsız ve kullanıcı profilinden kaynaklı güvensiz alanlar olmasından dolayı beklentilerini karşılamadığı ve yeşil alan kullanımı için %23 oran ile en fazla Mustafa Kemal Mahallesi Esin Sitesi Parkı'nı tercih ettiği tespit edilmiştir. Cumhuriyet Mahallesi'nin gecekondu ağırlıklı bir bölge olduğu, işlev eksikliğinin bulunduğu, mahalle sakinlerinin düşük gelir düzeyine sahip olduğu, mahalle alanının %1,77'sinin yeşil alan olduğu, kullanıcı profili açısından yeşil alanların niteliksiz, donanımsız ve güvensiz bulunduğu tespit edilmiştir.

Cumhuriyet Mahalle Parkı, 2627 m² alan büyüklüğünde olup, kademeli yeşil alan özelliği taşımaktadır. Park çevresinde otopark bulunmadığı, park içinde çocuk oyun alanı ve dinlenme alanının bir arada bulunduğu, park donatılarının kullanıcılar tarafından bakımsız, yetersiz ve niteliksiz bulunduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında belirtildiği gibi, Karşıyaka ilçesinde yer alan mevcut yeşil alanların durumunu değerlendirmek amacıyla

başlatılan bu çalışmada, Olof Palme Parkı, Gençlik Parkı ve Cumhuriyet Mahalle Parkı kullanıcılarının söz konusu park ve yakın çevredeki yeşil alan memnuniyet düzeyleri ölçülerek, bu parklar ve çevresindeki alanların çevresel, fiziksel ve sosyo-kültürel bir olgu olarak incelenmelerine ve parktaki yeşil alanların kullanıcı profili baz alınarak, beklenti dereceleri ve memnuniyet durumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Kullanıcıların istekleri ve beklentileri parkların kalitesinin, niteliğinin değerlendirilmesinde etkin parametreler haline geldiği görülmüştür. Kullanıcıların ihtiyaçlarına daha uygun ortamlar oluşturmak için park çevresindeki açık mekânlardan oluşan çevreyi bu gereksinimler doğrultusunda şekillendirmek gerekmektedir. Cumhuriyet Mahallesi ve Dedebaşı Mahallesi'nde mevcut aktif yeşil alanlarda kullanıcıların fiziksel, psikolojik ve sosyal yapısından kaynaklanan özelliklerine ve beklentilerine göre iyileştirmeler yapılmalı ve yeni yeşil alanlar yaratılmalıdır. Kullanıcıların değerlendirmeleri dikkate alınarak hedef alınan tüm bu sorunlar ve çözüm seçenekleri ve önerilerinin, kullanıcıların memnuniyetini artırmak ve beklentilerini karşılamak, güvenli alanlar yaratabilmek için imkân olabileceği ve açık yeşil alanların planlamasına katkı sağlayıp etkileyeceği sonucuna varılmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Etik Kurul Onay Belgesi: Yazarlar, etik kurul onay belgesine gerek olmadığını beyan etmiştir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazarlar, bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Yazar Katkıları: Fikir - A.Z., N.K., İ.A.S.; Tasarım - A.Z., N.K.; Denetleme - İ.A.S., N.K.; Kaynaklar - A.Z., İ.A.S., N.K.; Veri Toplanması ve/veya İşlenmesi - A.Z., Analiz ve/veya Yorum - A.Z., N.K., İ.A.S., Literatür Taraması - A.Z., İ.A.S.; Yazıyı Yazan - A.Z., İ.A.S., N.K.; Eleştirel İnceleme - N.K., İ.A.S.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Ethics Committee Approval Certificate: The authors declared that an ethics committee approval certificate is not required.

Conflict of Interest: The authors declare that they have no competing interest.

Financial Disclosure: There is no funding in this study.

Author Contributions: Concept - A.Z., N.K., İ.A.S.; Design - A.Z., N.K.; Supervision - İ.A.S., N.K.; Resources - A.Z., İ.A.S., N.K.; Data Collection and/or Processing - A.Z.; Analysis and/or Interpretation - A.Z., N.K., İ.A.S.; Literature Search - A.Z., İ.A.S.; Writing Manuscript - A.Z., İ.A.S., N.K.; Critical Review - N.K., İ.A.S.

Kaynakça

- Açar, M., ve Karahan, F. (2023). *Green architecture in urban planning during the covid-19 epidemic*. PLANARCH - Design and Planning Research, 7(1), 87-95.
- Aklibaşında, M., (2019). *Determining The Active Green Areas And Their Adequacy By Using Satellite Images Ang Gis: The Case Of Nevşehir City (Turkey)*, Fresenius Environmental Bulletin, 28(10), 7274-7281.
- Aksoy, Y. (2008), Landscape Architecture Ders Notları Bahçeşehir Üniversitesi Mimarlık Fakültesi.
- Aksoy, Y. (2014), *Türkiye'de Yeşil Alanlarla İlgili Yasal Düzenlemeler*. İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 26, 1-20.
- Aksoy, Y. ve Akpınar, A. 2011. *Yeşil Alan Kullanımı ve Yeşil Alan Gereksinimi Üzerine Bir Araştırma İstanbul İli Fatih İlçesi Örneği*. İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 10(20): 81-96.

- Aydemir, Ş., Aydemir, E. S., Beyazlı, D. Ş., Ökten, N., Öksüz, A. M., Sancar, C., Özyaba, M. ve Türk, Y. A., 2004, *Kentsel Alanların Planlanması ve Tasarımı*, Akademi Kitabevi, Trabzon, 557 s.
- Bedimo-Rung, A. L., Mowen A. J., Cohen, D. A, (2005). *The Significance of Parks to Physical Activity and Public Health*, American Journal of Preventive Medicine, 28, (2S2), 159-168.
- Beyli, K. N. ve Yeşil, M., (2019). *Ordu (Altınordu) Kenti Parklarının Kullanıcı Memnuniyeti Açısından İrdelenmesi*, Akademik Ziraat Dergisi 8 (2): 243-250.
- Bilgili, Bayram Cemil, *Ankara Kenti Yeşil Alanlarının Kent Ekosistemine Olan Etkilerinin Bazı Ekolojik Göstergeler Çerçevesinde Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2009. Web. 11 Mayıs 2020.
- Demircan, N., ve Faruk Başgün, Ö. (2022). *Investigation of Elazığ Province in terms of European Green Capitals Award Criteria*. PLANARCH, 6(1), 27-39.
- Dunnet, N., Swanwick, C., Wooley, H., (2002). *Improving Urban Parks, Play Areas and Open Spaces*, Department of Landscape, University of Sheffield, DTLR.
- Düzgüneş, E., Bezirkan, M. (2020). *Kıyı Alanlarındaki Biyoklimatik Koşulların Rekreasyonel Planlama Açısından Değerlendirilmesi*, ATA Planlama ve Tasarım Dergisi, 4:1, 9-18.
- Ersoy, M. (2009). *Kentsel Planlamada Arazi Kullanım Standartları*, Şehir Plancıları Odası Yayınları, Ankara, s.114 - 115.
- Godbey, G., Caldwell L. L., Floyd M, Payne L., (2005). *Contributions of Leisure Studies and Recreation and Park Management Research to the Active Living Agenda*, American Journal of Preventive Medicine, 28, 150-158.
- Gül, A. ve Küçük, V., 2001, *Kentsel Açık Yeşil Alanlar ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi*, Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, (2): 27-48s.
- Kabuloğlu Karaosman, S., Yavuz Pelvan, Z. B., & Özdamar, E. G. (2023). *Adaptation of urban areas: Climate shelters and the case of Europe*. PLANARCH - Design and Planning Research, 7(2), 171-180.
- Koramaz, E. K. ve Türkoğlu, H., (2014). *İstanbul'da Kentsel Yeşil Alan Kullanımı ve Kentsel Yeşil Alanlardan Memnuniyet*, Planlama, 24 (1):26-34.
- Köksaldı, E. ve Asilsoy, B., (2020). *Kent Parklarında Kullanıcı Algısı: Lefkoşa Çağlayan Parkı*, Yakın Mimarlık Dergisi, Cilt:3, Sayı:2, 1-23.
- Menteşe, S., (2018). *Bilecik Şehir Merkezinde Kentsel Yeşil Alanlarla İlgili Toplumsal Algı ve Ekolojik Farkındalık*, Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl:5, Sayı:29: 253-262.
- Olgun, R., Kahraman, E. ve Karakuş, N., (2022). *Evaluation of Green Spaces in Terms of User Satisfaction: A Case Study on Serik/Antalya*, Turkish Journal of Agriculture-Food Science and Technology, 10 (7): 1308-1317.
- Olgun, R., (2020). *Parkların Kullanıcı Memnuniyeti Açısından Değerlendirilmesi, Konyaaltı, Antalya Örneği*, Artium, 8 (1): 68-76.
- Şimşek, Y. ve Güngör, Ş., (2022). *Kentsel Yeşil Alanlar için Mekansal Yeterlilik ve Ulaşılabilirlik Analizi: Gaziantep/Şahinbey Örneği*, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED), Cilt 8, Sayı 3: 691-709.
- Tolunay, A., Küçükcoşkun, A., Türkoğlu, T. ve Özmiş, M., (2019). *Süleyman Demirel Üniversitesi Açık Yeşil Alan ve Parklarının Personel ve Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi Üzerine Etkileri*, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 21 (3): 597-612.
- Uygur, A. ve Özkan, B. N., (2022). *Kentsel Planlamada Rekreatif Yeşil Alanların Rolü*, Journal of Recreation and Tourism Research, 9 (2): 70-81.
- Yıldızcı, A.C., (1982). *“İstanbul'da Kentsel Doku ile Yeşil Doku Arasındaki İlişkiler ve İstanbul Yeşil Alan Sistemi”*, Doktora Tezi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.